CLAIRE
KEEGAN

Astfel de lucruri mărunte

Traducere din limba engleză și note de
Iulia Anania



1

În octombrie unii arbori erau îngălbeniți. Apoi ceasurile au fost date înapoi cu o oră, iar vânturile lungi ale lui noiembrie au sosit, suflând și despuind arborii. În orașul New Ross, hornurile scuipau fum care cobora și se îndepărta în șuvițe mițoase, prelungi, înainte de a se împrăștia de-a lungul cheiurilor și, în curând, râul Barrow, întunecat ca berea neagră, se umfla de la ploaie.

Oamenii, în cea mai mare parte, îndurau nefericiți vremea: proprietarii de magazine și negustorii, bărbații și femeile din oficiul poștal și de la coada pentru ajutorul de șomaj, din piață, din cafenea și supermarket, din salonul de bingo, din cârciumi și din tavernele de pește și cartofi prăjiți, toți bombăneau, fiecare în felul lui, frigul și ploaia care căzuse, întrebându-se ce naiba e asta — și dacă ar putea însemna ceva —, căci cine ar fi putut să creadă că iată, din nou, aveau parte de-o zi crâncen de rece. Copiii își ridicau glugile înainte de a se îndrepta spre școală, în timp ce mamele lor, atât de obișnuite acum să lase capul în pământ și să alerge la sârma de rufe, sau abia îndrăznind să mai atârne ceva, nu prea mai

aveau speranțe că vor reuși să usuce măcar o cămașă până la înserare. Apoi soseau nopțile, și gerurile se înstăpâneau din nou, iar lame de frig se strecurau pe sub uși și le tăiau genunchii celor care încă mai îngenuncheau ca să recite rozariul.

Jos, în curte, Bill Furlong, vânzătorul de cărbuni și lemne, își freca mâinile zicând că, dacă lucrurile o țin tot așa, în curând urma să aibă nevoie de un nou set de cauciucuri pentru camion.

— E pe drumuri în fiecare oră din zi, le spunea oamenilor lui. În curând am putea să rămânem pe jantă.

Și era adevărat: abia dacă pleca un client din curte și imediat apărea un altul sau suna telefonul — și aproape toți își voiau livrarea acum sau curând, săptămâna viitoare nu le convenea.

Furlong vindea cărbune, turbă, antracit, lignit și bușteni. Acestea erau comandate cu suta de livre, jumătatea de sută de livre, tona metrică sau un camion întreg. Mai vindea și pachete de brichete, surcele și gaz la sticlă. Cărbunele era cea mai murdară muncă și, în iarnă, trebuia colectat lunar de pe chei. Oamenilor le lua două zile întregi să adune, să care, să sorteze și să cântărească tot în curtea depozitului. Între timp barcagiii polonezi și ruși erau noutățile care circulau prin oraș în căciulile lor îmblănite și hainele lungi, cu nasturi și abia dacă știau o boabă de engleză.

În perioade din acestea aglomerate, Furlong făcea el însuși aproape toate livrările, lăsând muncitorii să

ambaleze comenzile următoare și să taie și să despice grămezile de arbori doborâți și aduși de fermieri. Puteai auzi fierăstraiele și lopețile lucrând de zor toată dimineața, dar când suna clopotul de Angelus[1], la prânz, oamenii puneau uneltele jos, își spălau negreala de pe mâini și se adunau la Kehoe, unde primeau o masă caldă, supă, iar vinerea pește și cartofi prăjiți.

— Nu puteți munci pe inima goală! îi plăcea doamnei Kehoe să spună din spatele noii ei tejghele de autoservire, unde tăia carnea și împărțea legumele și piureul cu lingurile ei lungi, din metal.

Oamenii se așezau bucuroși să se dezghețe și să mănânce după pofta inimii, înainte să tragă un fum și să-și facă curaj să iasă înapoi în frig.

1. Rugăciune din ritul romano-catolic, rostită de trei ori pe zi în cinstea Bunei-Vestiri. Chemarea la rugăciune este făcută prin baterea clopotului.

2

Furlong pornise de la nimic. Mai puțin decât nimic, s-ar fi putut spune. Mama lui, la șaisprezece ani, rămăsese însărcinată în timp ce lucra ca menajeră pentru doamna Wilson, văduva protestantă care trăia în vechiul conac[1] aflat la câțiva kilometri în afara orașului. Când necazul mamei lui ajunsese pe la urechile oamenilor, iar ai ei au zis răspicat că nu vor să mai aibă de-a face cu ea, doamna Wilson, în loc să o concedieze, i-a spus că ar trebui să rămână și să continue să muncească. În dimineața nașterii lui Furlong, doamna Wilson a fost cea care a pus ca mama lui să fie dusă la spital, iar apoi adusă acasă. Era 1 aprilie 1946, iar unii au zis că băiatul o să ajungă un păcălici.

Furlong își petrecuse cea mai mare parte a prunciei într-un coșuleț din răchită în bucătăria doamnei Wilson, iar apoi fusese prins în ham în landoul cel mare aflat alături de bufet, exact cât să îi fie imposibil să ajungă la ulcioarele înalte, albastre. Cele mai timpurii amintiri ale

1. *The big house* — termen folosit adesea peiorativ pentru a denumi casele moșierilor anglo-irlandezi protestanți.

sale erau despre platouri, o plită neagră — frige, frige! — și o podea lucioasă cu plăci pătrate în două culori, pe care se târâse, apoi umblase și despre care și mai târziu descoperise că seamănă cu o tablă de dame ale cărei piese fie săriseră peste celelalte, fie fuseseră luate.

Pe măsură ce crescuse, doamna Wilson, care nu avea copii, îl luase sub aripa ei, îi dăduse trebușoare de făcut și îl ajutase să țină pasul cu lecturile. Avea o mică bibliotecă și nu părea să țină cont prea mult de părerile exprimate de alții, ci își vedea domol de viața ei, trăind din pensia pe care o primea pentru soțul care îi fusese omorât în război și din puținul venit pe care i-l aduceau mica ei cireadă de vaci Hereford și turma de oi Cheviot bine îngrijite. Ned, ajutorul de la fermă, trăia și el acolo și rareori aveau parte de conflicte prin partea locului sau cu vecinii, pentru că pământul era bine îngrădit și administrat, și nu existau datorii. Nu erau prea multe tensiuni nici în legătură cu convingerile religioase care, de ambele părți, erau călâi; duminica, doamna Wilson își schimba pur și simplu rochia și încălțările, își prindea pălăria bună pe cap și era condusă până la biserică de către Ned, în Fordul care mai apoi era șofat până ceva mai încolo, la capelă, cu mama și copilul — iar când se întorceau acasă, atât cărțile de rugăciuni, cât și Biblia erau lăsate la cuierul din hol până la următoarea duminică sau zi de sărbătoare.

Ca elev, Furlong fusese batjocorit și căpătase porecle urâte; odată se întorsese acasă cu spatele hainei acoperit

de scuipați, dar legătura lui cu vechiul conac îi oferise ceva spațiu de manevră și protecție. Continuase, atunci, să meargă la școala profesională vreme de doi ani înainte să ajungă la depozitul de cărbuni, făcând cam aceeași muncă pe care o făceau acum oamenii din subordinea lui, și avansase în carieră. Avea nas pentru afaceri, se știa că se înțelege cu oamenii și se poate pune bază pe el și dezvoltase obiceiuri bune, protestante: obișnuia să se trezească devreme și îi displăcea băutura.

Acum trăia în oraș cu nevasta lui, Eileen, și cele cinci fiice ale lor. O cunoscuse pe Eileen când fata lucra la biroul celor de la Graves & Co. și o curtase cum se face, ducând-o la cinema și în lungi plimbări, serile, de-a lungul drumului de halaj. Fusese atras de părul ei negru strălucitor și ochii ca ardezia, de mintea ei practică, agilă. Când se logodiseră, doamna Wilson îi dăduse lui Furlong câteva mii de lire ca să aibă de unde porni. Unii spuneau că îi dăduse bani fiindcă taică-său ar fi fost de fapt unul dintr-ai ei — precis că nu fusese botezat William[1] după vreun rege.

Dar Furlong n-a aflat niciodată cine-i tatăl lui. Mama îi murise brusc, prăbușindu-se într-o zi pe drumul pavat cu piatră de râu, în timp ce împingea spre casă o roabă de mere pădurețe ca să le facă gem. O sângerare în creier, așa îi spuseseră doctorii după aceea. Furlong avea pe atunci doisprezece ani. Niște ani mai târziu, când se dusese la

1. William este un nume protestant, nu catolic.

starea civilă după o copie a certificatului de naștere, în spațiul în care s-ar fi putut afla numele tatălui său nu scria decât *Necunoscut.* Gura funcționarului se strâmbase într-un zâmbet urât când îi dăduse hârtia peste ghișeu.

Acuma, Furlong nu era înclinat să trăiască în trecut; atenția lui era concentrată asupra întreținerii fetelor lui, care erau brunete ca Eileen și cu pielea foarte albă. La școală dovedeau deja că au potențial. Kathleen, cea mai mare, venea cu el sâmbetele la micul birou din prefabricat și, pentru bani de buzunar, îl ajuta la registre, era în stare să înregistreze intrările de peste săptămână și să țină socoteala majorității lucrurilor. Și Joan avea capul pe umeri și intrase de curând în cor. Ambele erau acum la gimnaziu, la St. Margaret.

Copila mijlocie, Sheila, și următoarea, Grace, care se născuseră la unsprezece luni distanță, puteau recita tabla înmulțirii, puteau face împărțiri complicate și spune pe dinafară numele județelor și ale râurilor din Irlanda, pe care uneori le conturau și colorau cu carioci la masa din bucătărie. Și ele aveau înclinații muzicale, iar marțea, după școală, luau lecții de acordeon la mănăstire.

Loretta, mezina, chiar dacă era rușinoasă cu străinii, primea stele aurii și argintii pentru caligrafie, citea din Enid Blyton și câștigase un premiu Texaco pentru desenul ei cu o găină grasă, albastră, care patina pe un iaz înghețat.

Uneori Furlong, văzându-și fetele trecând prin lucrurile mărunte care trebuie făcute — făcând o reverență în

capelă sau mulțumind unui negustor pentru rest — simțea o bucurie adâncă și intimă că acești copii erau ai lui.

— Nu suntem noi oare norocoși? făcu el către Eileen într-o noapte, în pat. Sunt mulți care o duc tare rău.

— Cu siguranță suntem.

— Nu c-am avea prea multe, zise el. Și totuși.

Eileen netezi lent cu mâna o cută a cearșafului.

— S-a-ntâmplat ceva?

Furlong avu nevoie de un moment ca să răspundă:

— Ăla micu' al lui Mick Sinnott iar ieșise azi la drum, umblând după niște vreascuri.

— Presupun c-ai oprit?

— Ploua cu găleata. Am tras pe dreapta, m-am oferit să-l duc și i-am dat ce mărunțiș aveam rătăcit prin buzunare.

— I-auzi una.

— Zici că i-am dat o sută de lire!

— Știi că unii dintre ei intră singuri în necazuri.

— Da' cu siguranță nu-i vina copilului.

— Sinnott era lemn marți, la cabina telefonică.

— Bietul om, spuse Furlong, de ce o suferi?

— De băutură suferă. Dacă i-ar păsa cât de puțin de copiii lui, n-ar umbla în halul ăsta. Și-ar veni în fire.

— Poate că omul nu-i în stare.

— Așa zic, oftă ea, întinzându-se să stingă lumina. Întotdeauna trebuie să tragă cineva și lozul necâștigător.

În unele nopți, Furlong stătea întins alături de Eileen și vorbeau despre astfel de lucruri mărunte. Alteori, după

o zi în care cărase greutăți sau întârziase pentru că avusese pană și se udase fleașcă pe șosea, venea acasă, își mânca tainul și se vâra în pat devreme, apoi se trezea noaptea simțind-o pe Eileen, cufundată în somn, alături de el — și rămânea întins, cu mintea învârtindu-i-se agitată în loc, înainte de a fi nevoit să coboare, în cele din urmă, și să pună ceainicul pe foc. Apoi ședea la fereastră, cu cana în mână, uitându-se la străzi și la porțiunea de râu pe care-o zărea, la frânturile de întâmplări: câini vagabonzi scotocind în pubele după resturi, pungi de la peștele cu cartofi și doze goale rostogolite și spulberate violent de vântul și ploaia puternice, întârziații din cârciumi împleticindu-se către casă. Uneori acești inși care se împleticeau cântau nițel. Alteori Furlong auzea un fluierat ascuțit, puternic și râsete care îl făceau să se încordeze. Își imagina cum fetele lui cresc și ies în acea lume a bărbaților. Deja îi văzuse urmărindu-le cu privirea. Dar o parte a minții lui era deseori încordată; nu putea spune de ce.

Furlong știa că ar fi fost cel mai simplu lucru din lume să piardă totul. Chiar dacă nu se aventura departe, se deplasa destul — și văzuse multă nefericire în jurul orașului și pe drumurile de țară. Cozile la ajutorul de șomaj creșteau, și existau oameni care nu-și puteau plăti facturile la ESB[1], care trăiau în case mai neprimitoare decât un buncăr și care dormeau îmbrăcați în paltoane. Femeile, în prima vineri a lunii, se aliniau cu sacoșele de

1. Electricity Supply Board — principala companie energetică din Irlanda.

cumpărături pe lângă peretele poștei, așteptând să-și primească alocațiile pentru copii. Și mai departe, la țară, știa că există vaci care fuseseră lăsate zbierând să fie mulse, pentru că omul care le avusese în grijă își luase catrafusele și luase vaporul spre Anglia. Odată, un bărbat din St. Mullins, care venise cu o ocazie în oraș ca să-și plătească factura, spusese că au fost nevoiți să vândă Jeepul, fiindcă nu au putut să închidă un ochi știind ce datorau, știind că banca avea să vină peste ei. Și, într-o dimineață devreme, Furlong văzuse un școlar bând laptele din bolul pisicii, în spatele casei preotului.

Furlong nu prea obișnuia să asculte radioul în vreme ce umbla de colo-colo, dar uneori îl pornea și prindea știrile. Era 1985, iar tinerii emigrau, plecau spre Londra, Boston și New York. În Knock tocmai se deschisese un aeroport nou — Haughey însuși se dusese acolo să taie panglica. *Taoiseach*[1] semnase un acord cu Thatcher în ce privește Nordul, iar unioniștii din Belfast mărșăluiseră cu tobe, protestând împotriva faptului că Dublinul are un cuvânt de spus în afacerile lor. Mulțimile din Cork și Kerry se împuținaseră, însă unii oameni tot se mai adunau la sanctuare, în speranța că vreuna dintre statui s-ar putea mișca din nou[2].

În New Ross șantierul naval se închisese, iar Albatros, fabrica mare de îngrășăminte de pe cealaltă parte a râului,

1. Prim-ministru (în irlandeză, în orig.).

2. Fenomen care a avut loc în vara anului 1985, când observatori din toată țara au semnalat mișcări spontane ale statuilor care o reprezentau cu precădere pe Fecioara Maria.

făcuse câteva concedieri. Bennett disponibilizase unsprezece angajați, iar Graves & Co., locul unde lucrase Eileen și care se afla acolo din timpuri imemoriale, își închisese porțile. Adjudecătorul spusese că afacerea e moartă și-ngropată, că la fel de bine ar fi putut să încerce să le vândă gheață eschimoșilor. Iar domnișoara Kenny, florăreasa, al cărei magazin se afla în apropierea depozitului de cărbune, își bătuse ferestrele în scânduri; într-o seară îi ceruse unuia dintre oamenii lui Furlong să țină bine lemnele, iar ea bătuse cuiele.

Vremurile erau grele, însă Furlong se simțea cu atât mai hotărât să-i dea înainte, să-și țină capul în pământ și să nu calce pe nimeni pe bătături, să le asigure mai departe cele necesare fetelor lui și să le vadă cum își continuă și-și termină studiile la St. Margaret, singura școală pentru fete bună din oraș.